

XVI Congrés Internacional de la Societat Hisp nica de Antropologia Filos fica

Homo pictor. Art, imaginació, creació

Barcelona, del 30 de setembre al 2 d'octubre de 2026

Organizadors:

Societat Hisp nica de
Antropologia Filos fica (SHAF)

Universitat Internacional de Catalunya
Institut Cultura i Pensament

Col·laboradors:
Facultat d'Humanitats

Call for Papers

Presentació

L'expressió *Homo pictor*, encunyada per Hans Jonas per expressar un tret inequívocament humà, proposa una variant singular: pensar l'ésser humà com aquell que imagina, representa i crea imatges. *Quines capacitats i actituds es posen per obra en l'elaboració d'imatges?* —es pregunta Jonas en el seu conegut assaig. Pensar l'*homo pictor* implica interrogar les condicions que fan possible la imaginació i la creació com a trets constitutius del que és humà.

La caracterització de l'ésser humà com a *homo pictor*, en conseqüència, no es limita a una descripció est tica —i encara menys es tracta d'una delimitació merament pict rica—, sinó que apunta al nucli de l'experiència humana: la capacitat d'obrir un món, de projectar el que no hi  s i de transformar la realitat i a si mateix mitjançant el gest creador. L'*homo pictor* remet, en sentit ampli, a la potència figurativa, transformadora i autoconfiguradora de la vida humana.

L'antropologia filosòfica troba aquí un camp privilegiat de reflexió. En la seva dimensió més elemental, la creació artística es pot entendre com l'operació tècnica al servei de la vida, però que, ja des de l'origen, s'emancipa de la necessitat immediata i s'obre a la dimensió simbòlica, com va assenyalar Ernst Cassirer, a la interrogació sobre l'existència i a la creació de sentit. Aix , el gest creador  s simultàniament material i simbòlic: dibuixar, modelar, construir o narrar són operacions en què la matèria es converteix en signe i el signe transfigura la matèria. A l'acció creadora, cos i m n s'impliquen mútuament i revelen la continuïtat entre la vida biol gica i la vida de l'esperit.

Des d'aquesta perspectiva, la creació apareix com una categoria fonamental de l'antropologia filosòfica. Tanmateix, l'expansió de les tecnologies digitals, la intel·ligència artificial generativa, l'automatització de la producció d'imatges i la crisi ecològica global obliguen potser a un canvi de paradigma, a la necessitat de reconsiderar el lloc de l'ésser humà com a creador. La sobreabundància d'imatges, la seva circulació accelerada i el seu potencial de substitució qüestionen l'experiència mateixa de la representació. En aquest escenari, pensar l'*homo pictor* és una manera d'interrogar què significa crear quan les imatges ja no sembla que requereixin un subjecte humà i com es redefineix la imaginació quan el que és possible és produït per algoritmes.

Alhora, la crisi ecològica revela el caràcter ambivalent, entre *techné* i *poiesis*, de l'impuls creador. La facultat de transformar el món, que en el seu origen va permetre la supervivència i l'obertura de sentit, s'ha convertit també en una amenaça per a la vida mateixa. La creació tècnica es desplega sense mesura i en desborda el fonament vital. Repensar la creació des de l'antropologia filosòfica implica, per tant, preguntar-se pels límits i la responsabilitat del gest creador. La imaginació, en aquest context, no és només la capacitat d'inventar, sinó també la d'imaginar d'una altra manera l'habitar humà a la Terra. Crear significa llavors obrir formes de cohabitació, de reconeixement de l'alteritat i de cura del món vivent.

En aquest marc, la reflexió antropològica pot oferir un horitzó crític per pensar la continuïtat i la ruptura entre les formes tradicionals i emergents de creació. En quina mesura les noves tecnologies continuen la lògica simbòlica de l'*homo pictor* i en quina mesura la substitueixen per una lògica de la producció sense subjecte? Què passa amb la imaginació quan el seu poder de creació es delega a la màquina? Aquestes preguntes no són merament tecnològiques, sinó profundament filosòfiques: remetent a l'autocomprensió de l'ésser humà com a agent, com a creador, com a ésser que pot donar forma al món.

Aquest congrés es proposa explorar, des de l'antropologia filosòfica, les múltiples dimensions d'aquest gest originari. Amb el títol *Homo pictor*. Art, imaginació, creació, es convida a reflexionar sobre la relació entre la capacitat humana d'imaginar i crear i les maneres contemporànies de comprendre el que és humà. De quina manera la imaginació configura la nostra experiència del món? Com es transforma la creació en el context de les noves tecnologies? Què ens ensenya la història de les imatges sobre l'evolució de l'autocomprensió humana? Quin lloc ocupa avui la imaginació davant la raó, la tècnica i la vida?

Línies temàtiques

Les comunicacions haurien d'indicar **una temàtica general i una d'específica**.

Línies temàtiques generals

1. Història de l'antropologia i antropologia filosòfica
2. Antropologia, fenomenologia i hermenèutica
3. Antropologia filosòfica: art, cinema i literatura

4. Antropologia i filosofia feminista
5. Antropologia, cultura i religió
6. Antropologia filosòfica i filosofia aplicada
7. Antropologia filosòfica i filosofia espanyola i iberoamericana

Línies temàtiques específiques

1. Arrels antropològiques de l'activitat artística i creativa (corporalitat, sensorialitat, emoció, imaginació, llibertat)
2. Art, creativitat i desenvolupament humà: la humanització i la deshumanització de l'art
3. Art, creativitat i salut: l'art de la cura
4. Art, creativitat i crisi ecològica: límits i responsabilitat del gest creador
5. Art, expressivitat i gestualitat: la transfiguració artística del cos
6. Art, simbolisme, espiritualitat i transcendència
7. Imatge, imaginació i imaginari: la necessitat antropològica de la ficció
8. Obsolescència de la creativitat i noves tecnologies

Enviament de comunicacions

La participació en el Congrés es farà a través de taules de comunicacions i taules de ponències convidades. Les persones interessades a participar en el Congrés amb una comunicació han d'enviar la seva proposta abans del **15 de maig de 2026** a l'adreça electrònica següent: congresoshaf2026@gmail.com, indicant a l'assumpte "XVI Congrés de la SHAF: Comunicacions". La notificació de l'avaluació s'enviarà als autors abans del **15 de juny de 2026**. Totes les comunicacions se sotmetran a una avaluació cega. L'extensió de les comunicacions s'ha d'ajustar a una presentació de 15 minuts més 5 de discussió.

Les propostes de comunicació han d'incloure:

- Títol de la comunicació
- Nom i cognoms de l'autor o autora
- Institució de procedència
- Breu CV (100/150 paraules)
- Adreça electrònica
- Línia temàtica general i específica suggerida per a la proposta
- Resum entre 200 i 500 paraules (amb referències bibliogràfiques bàsiques)

S'ha d'adjuntar a la comunicació una segona còpia de la proposta, sense les dades personals i professionals de l'autor o autora, per a la seva revisió cega.

Les propostes es poden presentar en qualsevol de les diferents llengües oficials de l'Estat espanyol, així com en anglès, francès, italià i portuguès.

Inscripcions

Una vegada s'hagi admès la comunicació, és obligatori que l'autor o autora s'inscrigui en el Congrés, de manera que la comunicació es pugui incloure en el programa final.

La inscripció s'ha de fer a través [d'aquest enllaç](#).

Termini d'inscripció: del 15 de juny al 15 de juliol de 2026.

Quota d'inscripció:

- **Participants amb comunicació:** 75 euros
- **Socis de la SHAF:** 30 euros
- **Assistents sense comunicació** (rebran un diploma/certificat d'assistència): 30 euros

Comitè organitzador

Xavier Escribano, UIC Barcelona

Andrea Rodríguez Prat, UIC Barcelona

Albert Moya, UIC Barcelona

Juan Velázquez, UNIZAR

Noé Expósito Roperó, UNED

Ponents convidats

Irene Borges Duarte, professora emèrita de la Universitat d'Évora (Portugal)

Roland Breeur, catedràtic de l'Institut de Filosofia de la Universitat Catòlica de Lovaina (Bèlgica)

Joaquín Esteban Ortega, professor permanent laboral del Departament de Filosofia de la Universitat de Valladolid

César Moreno Márquez, catedràtic de Filosofia de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Sevilla

Fernando Pérez-Borbujo Álvarez, professor titular de Filosofia de la Universitat Pompeu Fabra

Magda Polo Pujadas, catedràtica d'Estètica i Música de la Universitat de Barcelona

Ignasi Roviró i Alemany, catedràtic jubilat d'Estètica de la Universitat Ramon Llull

María Teresa Russo, catedràtica de Filosofia Moral y Bioètica de la Universitat Roma Tre (Itàlia)

Lloc de realització

Universitat Internacional de Catalunya

C/ Immaculada, 22

08017 Barcelona